

Lab1 - Filip Jedrzejewski

Zadanie 1

W zadaniu należało wyznaczyć przybliżoną wartość pochodnej w punkcie za pomocą wzorów:

$$f'(x) = \frac{f(x+h) - f(x)}{h} \quad (1)$$

$$f'(x) = \frac{f(x+h) - f(x-h)}{2h} \quad (2)$$

Badana funkcja:

$$f(x) = \tan(x) \quad (3)$$

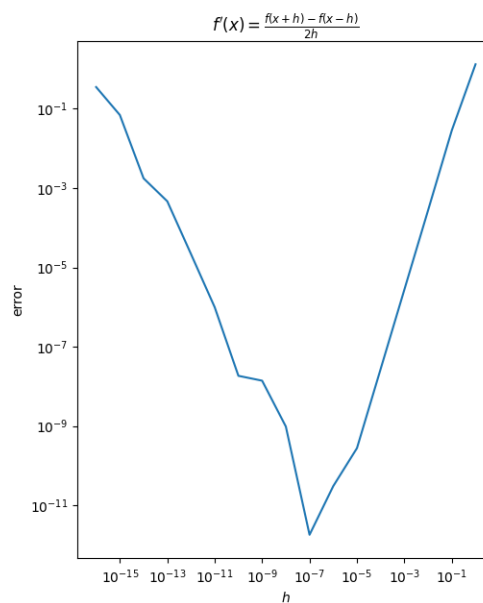
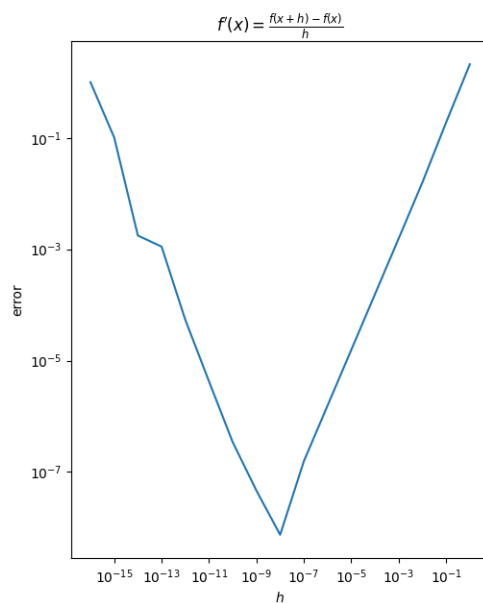
Pochodna funkcji $f(x)$ ma postać:

$$f'(x) = \sec^2(x) = 1 + \tan^2(x) \quad (4)$$

Funkcje badano dla argumentu:

$$x = 1$$

Na podstawie wzorów (1) i (2) wykonano wykresy wartości bezwzględnej błędu w zależności od wartości $h = 10^{-k}$, przy czym: $k = 1, 2, 3, \dots, 16$. Osie są w skali logarytmicznej.

Wykresy wartości bezwzględnych błędów mają swoje minima dla wartości h_{min} odpowiednio:

$$\begin{aligned}h_{min_1} &= 10^{-8} \\h_{min_2} &= 10^{-7}\end{aligned}$$

Wartość h_{min} obliczono również ze wzoru:

$$h_{min} \approx \sqrt{\varepsilon_{mach}} \quad (5)$$

Otrzymana wartość:

$$h_{min} \approx 1.4901161193847656 \cdot 10^{-8} \approx 1.49 \cdot 10^{-8}$$

Wartość pochodnej funkcji $f(x) = \tan(x)$ dla argumentu $x = 1$ obliczonej za pomocą wzoru (1) posiadała najmniejszy błąd dla $h_{min_1} = 10^{-8}$. Jest to wartość bardzo zbliżona do teoretycznej wartości wyznaczonej za pomocą zależności (5).

Wartość pochodnej tej samej funkcji przybliżana za pomocą wzoru różnic centralnych - zależność (2), przyjmowała wartość najmniejsza dla $h_{min_2} = 10^{-7}$. Jest ona prawie dziesięciokrotnie większa od teoretycznej $h_{min} = 1.49 \cdot 10^{-8}$.

Zadanie 2

W zadaniu należało wygenerować pierwsze 225 wyrazów ciągu danego wzorem:

$$x_{k+1} = 2.25 \cdot x_k - 0.5 \cdot x_{k-1} \quad (6)$$

Wzór ten można przekształcić na "przyjaźniejszy":

$$a_n = 2.25 \cdot a_{n-1} - 0.5 \cdot a_{n-2} \quad (7)$$

Z wyrazami początkowymi:

$$a_1 = \frac{1}{3}$$

$$a_2 = \frac{1}{12}$$

Dokładnym rozwiązaniem równania różnicowego jest:

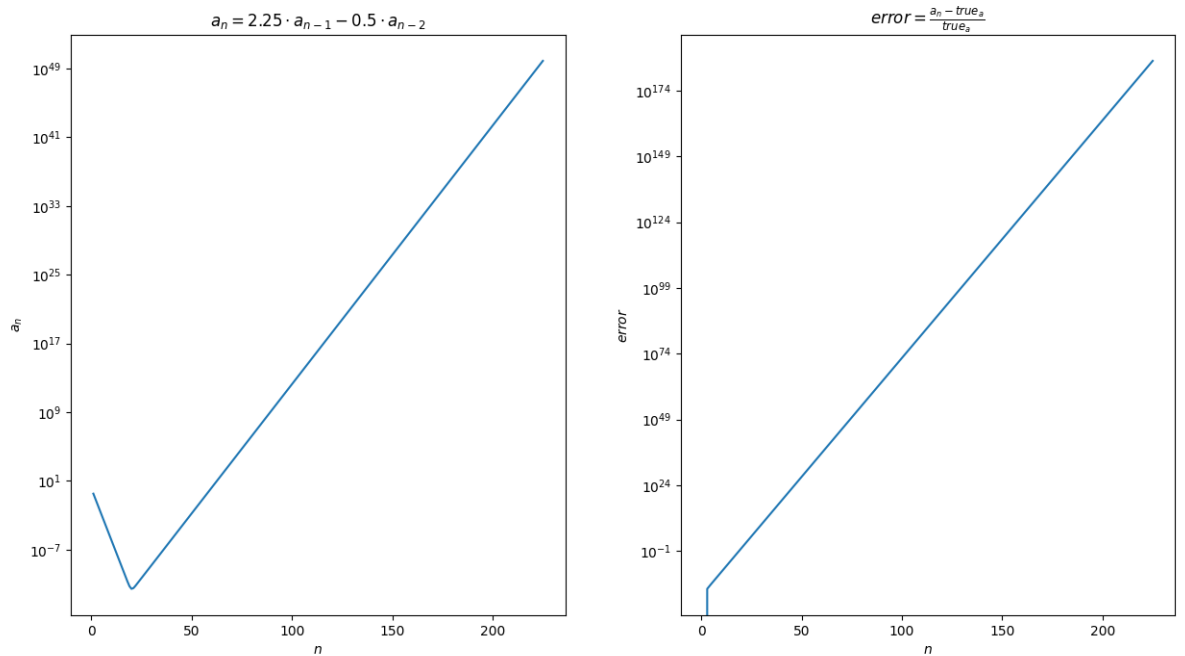
$$a_n = \frac{4^{1-n}}{3} \quad (8)$$

Na podstawie wzoru (7) wyznaczono iteracyjnie pierwsze 225 wyrazów ciągu a_n . Następnie dla każdego obliczonego wyrazu tego ciągu obliczono błąd względny za pomocą zależności:

$$error = \frac{|a_n - true_{a_n}|}{true_{a_n}} \quad (9)$$

przy czym:
 $error$ - obliczana wartość błędu względnego,
 a_n - n -ty wyraz ciągu wyznaczony za pomocą zależności (7),
 $true_{a_n}$ - wartość n -tego wyrazu ciągu wyznaczona za pomocą wzoru (8).

W kolejnym kroku wykonano wykresy wartości wyrazów ciągu oraz odpowiadających im błędów względnych w zależności od n (osie y obu wykresów są w skali logarytmicznej).

Dokładne rozwiązania równania - wzór (8), wskazuje na to, że ciąg jest malejący. Na wykresie wyraźnie widać, że wyznaczone wartości kolejnych wyrazów gwałtownie rosną. Wraz ze wzrostem wyrazów rośnie również błąd względny.

Wykres ciągu a_n zaczyna rosnąć od 20-tego wyrazu, dla którego przyjmuje minimum równe:

$$a_{20} \approx 2.771793376831781 \cdot 10^{-12} \approx 2.77 \cdot 10^{-12}$$

Jest to zatem bardzo mała liczba, z tego powodu wykres a_n może znacznie odbiegać od oczekiwanego przebiegu.